

BVD/SBP

- rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A84/060

30 oktober 1984

DE POSITIE VAN MAARSCHALK

Over de huidige functie binnen de Sovjetrussische militaire hiërarchie van Maarschalk , die op 6 september aftrad als eerste plv. minister van Defensie en Chef van de Generale Staf van de Sovjetstrijdkrachten, bestaat nog steeds geen volledige duidelijkheid. Volgens sommige inschattingen, die zich baseren op een op 14 oktober in Helsinki gegeven niet-officiële verklaring van Politburolid en CC-secretaris , voert nu het bevel over de Sovjetstrijdkrachten in het Westelijk deel van de Sovjet-Unie en Oost-Europa. Dit valt in ieder geval te rijmen met 's bezoek aan Oost-Berlijn op 12 oktober, waar hij door SED-leider werd ontvangen. Saillant is dat in de Sovjetpers aan dit bezoek geen aandacht werd geschonken. In de Oostduitse pers gebeurde dat wel, maar functie bleef daarbij onvermeld. Relevant voor een inschatting van 's huidige machtpositie binnen het Sovjetsysteem lijkt het gegeven dat - toen op 6 september het ontslag bekend werd gemaakt - dit niet vergezeld ging van lovende woorden over zijn bijdrage aan de militaire opbouw van de Sovjet-Unie. Als er al sprake zou kunnen zijn van een normale functiewisseling of zelfs - zoals eind september gesuggereerd werd in Jane's Defence Weekly - van een inhoudelijke opwaardering van positie, dan was dit toch het minste wat verwacht had mogen worden. Wat bovendien meetelt is het feit dat er op 6 september officieel geen melding is gemaakt van de nieuwe functie die hem was toebedeeld. De ervaring heeft geleerd dat in gevallen waarin dit achterwege wordt gelaten - d.w.z. wanneer het om ministeriële en andere bestuursfunctionarissen gaat - er doorgaans sprake is van strafoverplaatsing of degradatie. In het geval van staat buiten kijf dat hij, welke nieuwe functie hij op dit moment ook bekleedt, in ieder geval lager in de hiërarchie is terechtgekomen dan in zijn eerdere hoedanigheid toen hij - onder Politburolid en Defensie-minister - onbetwist de hoogste Sovjetrussische militair was,

Z.O.Z.

Zijn terugval in het militaire apparaat wordt dan bovendien nog bevestigd door het verlies van zijn functie als eerste plv. minister. In een strak hiërarchisch, volgens het democratisch centralistische principe georganiseerd nomenclatuursysteem als het Sovjetruussische, waarin vooral de functie van iemand bepalend is voor zijn machtspositie, is dat een gegeven dat niet volgens de in dit opzicht wat lossere westerse normen te relativeren valt.